

Lukas 23: 33-43

Omdat we de komende dagen weer Goede Vrijdag en Pasen gaan vieren, wil ik deze keer graag stilstaan bij het gebed van de misdadiger aan het kruis. Een kort gebed. Eén zinnetje maar. “*Jezus, gedenk mijner, wanneer Gij in uw koninkrijk komt*”.

Toen Jezus gekruisigd werd, werden er ook twee misdadigers met Hem gekruisigd. Precies zoals Jesaja al had voorspeld in Jesaja 53: *...hij werd onder de overtreders geteld...* Het feit dat Jezus gekruisigd werd tussen de beide misdadigers was een bespotting van de soldaten. Net alsof zij wilden zeggen dat Jezus één van hen was. Hij kreeg zelfs de ereplaats, de een aan z'n linkzijdje, de ander aan z'n rechterzijdje. Alsof die misdadigers zijn handlangers zijn. Tussen twee haakjes, over het algemeen wordt gedacht dat Simon van Cyrene het kruis van Jezus moest dragen, omdat Jezus het niet meer kon houden. De Bijbelgedeelten hierover geven daar echter geen enkele aanleiding voor. Het is niet aannemelijk dat de soldaten die Jezus martelden en straks aan een kruis zouden slaan, zo begaan met Hem waren dat ze Hem nu een handje laten helpen bij het dragen van het kruis. Bovendien geven de gebeurtenissen van Jezus aan het kruis ook geen reden te geloven dat Hij al volledig uitgeput is. Het ligt meer voor de hand dat ook dit een bespotting van de soldaten aan het adres van Jezus was. Jezus, de koning der Joden, kreeg zo een dienaar die zijn lasten voor Hem draagt. Mogelijk hadden de soldaten ook iets van de woorden van Jezus opgevangen, dat men zijn kruis op zich moest nemen en achter Hem aankomen. De soldaten helpen deze Meester al spottend aan een onderdaan, vlak voor dat Jezus zou sterven. Een ontluisterende aanblik, de grote leraar en wonderdoener nu bespot als een koning zonder land, met maar één onderdaan die het kruis voor Hem droeg!

Ook het feit dat de soldaten de kleren van Jezus verloten terwijl Hij nog in leven is, geeft blijk van een grote minachting. Zij sluiten achter Jezus de deur van het aardse leven door zijn kleren te verdelen. De soldaten doen alsof het bezit van Jezus een rijke koningsbuit is. En ook de wijn met gal die de soldaten Jezus aanreiken hoort bij het spel. Het is het aanreiken van de wijn aan de Koning. Het simpele feit dat men Hem de wijn moet voorhouden laat al zien dat Hij zichzelf niet kan redden. Een zielige aanblik.

De soldaten begaan echter een grote vergissing. Jezus lijkt een grote verliezer. Hij lijkt machteloos. Van alle kanten werd Jezus bespot. Want behalve de soldaten, lezen we in het Marcus Evangelie dat ook de voorbijgangers Hem bespotten en de Joodse leiders. Zelfs de misdadigers die naast Hem gekruisigd werden dreven de spot met Hem. Zo hing Jezus daar, door iedereen verlaten. Zo kwam tot vervulling wat Jesaja al zei: *..maar de HERE heeft ons aller ongerechtigheid op hem doen neerkomen. Hij werd mishandeld, maar hij liet zich verdrukken en deed zijn mond niet open, als een lam dat ter slachting geleid wordt, en als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed hij zijn mond niet open (Jes. 53:6).*

Het lijkt alsof de soldaten de macht hebben over zijn leven. Maar in werkelijkheid liggen de zaken anders.

Dat blijkt wel uit Jezus' gebed: *Vader vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen.* Weliswaar hebben de soldaten de macht om Jezus te doden en te bespotten, maar als het gaat om de geestelijke dingen, de dingen van eeuwigheidswaarde heeft Jezus het voor het zeggen. Hij lijkt een grote verliezer, maar uiteindelijk bepaalt Hij wie er vergeving ontvangt. Als er geen nieuwe kans meer zou komen voor al deze omstanders dan waren zij voor eeuwig verloren! Maar Jezus rekent het hun niet aan. Ze weten niet wat ze doen. Later zal de apostel Petrus dat ook in zijn Pinksterpreek zeggen als hij de inwoners van Jeruzalem toespreekt: *ik weet dat u uit onwetendheid hebt gehandeld....kom tot berouw en bekering.*

Volgens Matteus en Marcus hebben beide misdadigers mee gedaan aan de bespottung van Jezus. Blijkbaar is één van hen tot andere gedachten gekomen. Waarschijnlijk is hij onder de indruk gekomen van Jezus' zachtmoedigheid. De manier waarop Hij reageerde op de bespottungen. Zijn gebed voor zijn beulen. Eerst is hij opgehouden met de beschimpungen en het kwam zelfs zover dat hij ging belijden dat Jezus nooit iets onbehoorlijks heeft gedaan. Hij kwam tot de ontdekking dat deze man, die zo afschuwelijk door iedereen werd bespot, in werkelijkheid was, wie Hij zei dat Hij was. *“Jezus, gedenk mijner, wanneer Gij in uw koninkrijk komt”.*

Ik houd er altijd van om een tekstgedeelte in verschillende vertalingen te lezen. Als we dan naar het gebed kijken van deze misdadiger dan staat er in de SV iets anders.

Daar staat het zo: *En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenkt mijner, als Gij in uw Koninkrijk komt.*

Het lijkt maar een klein verschil. Maar de misdadiger noemt Jezus Heere. Dat is in de NBG en in de NBV vertaling weggelaten. Terwijl ook het Grieks hier het woordje 'kurie' gebruikt. Ik begrijp niet waarom dit niet is opgenomen in deze vertalingen. Want met het feit dat deze misdadiger Jezus Heer of Heere noemt erkent hij Jezus' gezag. Deze misdadiger wist van het Koninkrijk waarover Johannes de Doper sprak en waarover Jezus sprak. Hij realiseert zich dat deze Jezus het voor het zeggen heeft als het gaat om de toegang tot dat Koninkrijk. En hij geeft uiting aan zijn geloof dat Jezus wel degelijk Koning is, maar ook dat Jezus na Zijn dood Zijn Koningschap verder zal gaan uitoefenen. Later is die uitspraak 'Jezus is Heer' een geloofsbelijdenis geworden van de vroegchristelijke kerk. Deze belijdenis kwam de gelovigen vaak duur te staan omdat zij niet langer de Romeinse keizer als heer wilden erkennen maar alleen de Heer Jezus wilden volgen. En deze misdadiger, deze zondaar wil graag bij deze Koning horen. Jezus antwoord was dan ook: *Voorwaar ik zeg u, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn.*

Letterlijk staat op de plaats van 'voorwaar' het woordje 'amen'. Het woordje amen wordt meestal gebruikt om ergens mee in te stemmen. Je zou het kunnen vertalen met 'zo is het, vast en zeker'. Zo hebben wij ook de gewoonte om ons gebed af te sluiten met dit woord. Het opmerkelijke bij Jezus is dat hij niet het voorgaande bevestigt maar Zijn eigen woorden inleidt. In het Johannes Evangelie is dit amen soms zelfs verdubbeld. Dan staat er voorwaar, voorwaar, ik zeg u....

De soldaten houden hier de wacht bij de poort van de dood. Maar Jezus laat iedereen horen dat ze zich verkijken op wat hier gebeurt. Hij is niet de koning die de nederlaag ondergaat. Die poort van de dood, is een poort van het paradijs. En daar heeft geen soldaat of andere spottende omstander wat over te zeggen. Deze misdadiger, een man met een geweldig strafblad, wordt door Jezus in een staat van onschuld gebracht. Een paradijselijke toestand. Een toestand die acuut zal plaatsvinden. Heden! De katholieke Willibrordtvertaling zegt hier 'vandaag'. Op de vraag van de misdadiger, *wanneer U in uw rijk komt*, antwoord Jezus met *Nu, heden, vandaag!*

Nu zijn er bijbeluitleggers die de uitspraak van Jezus zo weergeven:

Voorwaar, ik zeg u heden, Gij zult met mij in het paradijs zijn.

In dat geval zegt Jezus nu, wat de misdadiger later in de toekomst zal ontvangen. Vooral onder de gelovigen die menen dat iemand na het sterven in een slaaptoestand zal blijven totdat Christus weer komt, wordt deze uitleg aangehangen. (Zevendedag adventisten, de sekte van Jehova's getuigen, maar ook in Gereformeerde kring ben ik dit wel tegengekomen) Nu laat het Grieks deze vertaling wel toe, maar het is niet voor de hand liggend dat Jezus dat gezegd heeft. Want de uitspraak van 'voorwaar, ik zeg u' was een manier van zeggen die we veelvuldig in de bijbel tegenkomen. Meteen na deze woorden volgde dan een uitspraak van Jezus. Dan zou Jezus alleen in dit geval afwijken van zijn gewoonte om met een standaard aanhef te beginnen. Het ligt meer voor de hand dat Jezus dus de zelfde standaard aanhef gebruikt en dat het woordje 'heden' deel uit maakt van Jezus Boodschap. *Heden zult gij met mij in het paradijs zijn!*

Een kort gebed. "Heer, gedenk mij als U in uw Koninkrijk komt". Maar dit korte gebed was voor Jezus voldoende om redding toe te zeggen. Hij ziet het hart aan.

We hebben de komende dagen weer mogen stil staan bij Goede Vrijdag en Pasen. Wij mogen aansluiten bij die lange rij van gelovigen die in deze verachte, geslagen, man hun Heiland hebben erkend. Is dat, is dat mijn Koning. Ja, dat is Hem. Hij heeft alles volbracht. Hij nam de zonden van de misdadiger naast Hem en onze zonden mee naar het kruis. En Hij kwam als de grote Triomfator uit het graf.

Voorwaar, voorwaar, amen, amen, Wie in Hem gelooft zal eeuwig leven.

Amen.